

היום נלמד בעזרת ה':

נדרי דף פג

(המשך מעמוד קודם)

למדנו אתמול: נדרה משתי ככרות אחת פת נקיה (שהיא מתענה בכך שאינה אוכלת אותה), והשניה פת קיבר (שאינה טעימה ואינה מתענה בכך שאינה אוכלת אותה) - לדעת רב יהודה אמר שמואל כשהבעל מיפר לה את הנדר - שתי הככרות מותרות באכילה, ואפילו הפת קיבר שאין בה עינוי נפש משום שזהו נדר אחד (והדין הוא שהבעל צריך להפר את כל הנדר), לדעת רב אסי אמר רבי יוחנן רק החלק של הנדר על הככר הנקיה הופר משום שיש בו עינוי נפש, ולא החלק של הנדר על הפת קיבר (ואין כאן חיסרון של הפרת חצי נדר כי הבעל היפר את כל מה שיכל להפר).

איתיביה האשה שנדרה בניזיר: תחילה המשנה אין בה חידוש (שאישה שנדרה נזירות והפרה אותה לוקה מלקות), והיא כתובה בשביל ההמשך: אם הפר לה בעלה את הנזירות והיא לא ידעה ועברה על הנזירות - אינה מקבלת מלקות.

קושיא על רב אסי אמר רבי יוחנן הסובר שרק החלק של ענוי נפש הופר, כי אם כן מדוע מותרת לאכול זג וחרצן, והרי בעלה היפר רק את היין שיש בו עינוי נפש ולא את הזג וחרצן שאין בהם עינוי נפש. [ואי אפשר לומר שבאמת לוקה עליהם, כי אם כן היה על המשנה לחדש שאפילו שהפר לה בעלה היא לוקה עליהם-ר"ן].

תירוץ: אין נזירות לחצאין: מכיון שהמקבל על עצמו 'נזירות' נאסר בעל כרחו גם בחרצן וזג - ממילא גם ההפרה של נזירות כוללת את הזג והחרצן. אבל הנודרת משתי ככרות אלו שני נדריים שונים שנדרה אותם בבת אחת, וממילא ניתן להפר רק אחד מהם.

אמר ליה אביי: מדברין משמע שרק נזירות אין לחצאין, אבל קרבן נזיר כן יש לחצאין (כי היה עליך לומר 'אין חצאין בנזירות' כלומר אין מושג חצאין בכל דיני נזירות, ולא 'אין נזירות לחצאין' שמשמע רק בדיני הנזירות אין חצאין ולא בדיני הקרבן) - והרי זה לא יתכן! אלא אמר אביי שגם אין קרבן נזירות לחצאין.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

פירוש הדבר: נזיר שסיים את ימי נזירותו צריך להביא שלושה קרבנות: חטאת עולה ושלמים. אישה שקיבלה על עצמה נזירות בסתם הרי היא נזירה שלושים יום. ואם לאחר טו' יום הפר לה בעלה את הנזירות - הדין הוא שהבעל 'מיגז גיז' את שאר הנזירות מכאן ולהבא, אך לא מבטל את הנזירות שכבר היתה. ואם כן היה מקום לחשוב שהאישה תצטרך להביא את הקרבנות על סיום חצי הנזירות שנהגה עד כה, ועל כך אמר אב"י שהתורה צייתה להביא קרבן רק על נזירות שלימה.

קושיא על אב"י: מיתבי האישה שנדרה בנזיר והפרישה: נזיר שנטמא סותר את ימי הנזירות שנהג בהם עד כה, ועליו להביא שלוש קרבנות: עוף לעולה, עוף לחטאת, וכבש לאשם, ולאחר מכן להתחיל למנות את הנזירות מהתחלה.

אישה שנדרה נזירות ונטמאה, והפרישה את שלושת הקרבנות, ולאחר מכן הפר לה בעלה את הנזירות - היא לא מקריבה את הכבש לאשם ולא את העוף לעולה, אלא רק את העוף לחטאת. אך לפי דברי אב"י שאין קרבן לחצאין לא היה עליה להקריב כלום!

[אמנם בנזירות שלא הופרה ונטמאה באמצע הנזירות - מביאה את שלושת הקרבנות, משום שהיא אמורה להמשיך את הנזירות לאחר הקרבנות ולכן נחשב הדבר לנזירות שלימה, אבל כאן שהפר לה בעלה את הנזירות נחשבת הנזירות לחצאין. -ר"ן עמוד ב ד"ה מטומאת).

קושיא: ואלא מאי: אך מאידך אי אפשר לומר שכן יש נזירות לחצאין, כי אם כן היה עליה להקריב את שלושת הקרבנות?

אלא התשובה היא: שבאמת אין נזירות לחצאין, אמנם היא מקריבה את חטאת העוף משום שיש בה קולא שהיא באה אפילו על הספק (= דהיינו שבמקרה שיש ספק אם להקריב את חטאת העוף - מקריבים אותה, דבר שלא מצינו בשאר קרבנות). והסיבה שמקריבה אותה, בכדי לכפר על החטא של נזירת הנזירות וכמאמר הגמרא במסכת נזיר שהמצער עצמו מן היין נקרא 'חוטא' (תוס').

קושיא על רב אסי אמר רבי יוחנן (מהברייתא הנ"ל שהקשנו ממנה לאב"י -תוס' ר"ד):

איתיביה האשה שנדרה בנזיר ונטמאת: האישה שנדרה נזירות ונטמאת, והפר לה בעלה - מביאה רק חטאת העוף. מדוע? והרי בעלה הפר רק את החלק של עינוי נפש, ולא את האיסור שלה להיטמאות למתים שאין בו עינוי נפש. ואם כן לגבי טומאה יש לה נזירות שלימה ולא חצי נזירות, והיה עליה להביא שלושה קרבנות?

(המשך בדף הבא ↓)

[ונאן אי אפשר לתרץ 'אין נזירות לחצאין' משום שדיני הטומאה אינם תלויים בנזירות בהכרח, שהרי ישנה נזירות ללא איסור טומאה וכמו 'נזירות שמשון' -ר"ן].

תירוץ: אמרי: גם נזירות שלא להיטמא למתים יש בה צער של עינוי נפש, משום שמי שלא בא להספיד את המת, לבכות עליו, ולקבור אותו - גם אחרים לא יעשו לו כן. וכמו שלמד רבי מאיר מהפסוק 'וְהָיָה יָתֵן אֶל לְבוֹ' שהאדם החי צריך להשתדל להתעסק עם המתים בכדי שיתעסקו אחרים איתו לאחר מותו.

משנה: קונם שאני נהנית לבריות: אישה שנדרה שלא תהנה מבני אדם ('מה שאני נהנית לבריות יהא עלי בקונם') - בעלה אינו יכול להפר לה.

יכולה היא ליהנות בלקט שכחה ובפאה: והחידוש בזה, שכשהיא לוקחת אותם לא נחשב הדבר שהיא נהנית מהבעלים. שלא כמו תרומות ומעשרות שהבעלים יש לו 'טובת הנאה' כלומר יכולת להחליט למי הוא נותן אותם, וממילא המקבל נהנה מהבעלים שבחר בו לקבל אותם, אבל בלקט שכחה ופאה נאמר 'תַּעֲזֹב אֶתֶם' ללמד שאין לבעלים בהם טובת הנאה אלא כל עני הרוצה בא ונוטל.

דין נוסף:

קונם כהנים ליום נהנים לי: אדם הנודר שכהנים ולוים לא יהנו מנכסיו - באים הכהנים והלוים ונוטלים את התרומות ומעשרות שהפריש - בעל כרחו, מפני שלאחר שהופרשו הם כבר 'ממון הכהנים והלוים' ואינם ממונו. אבל אם נדר מכהנים ולוים מסויימים - הם אסורים ליטול, ויבואו כהנים ולוים אחרים ויטלו את המעשרות. ובגמרא יתבאר.

גמרא: אלמא אפשר דמתזנה מדליה: הגמרא מבינה שהסיבה שהנודרת שלא תהנה לבריות בעלה אינו יכול להפר לה - אינה משום שהיא יכולה לקחת לקט שכחה ופאה (שהרי כבר למדנו שאפילו הנודרת מחנוני שפרנסת בעלה ממנו - יכול בעלה להפר לה, ואנו לא אומרים שלא יפר לה כי יכולה לאכול מלקט שכחה ופאה), אלא משום שהיא יכולה ליהנות משל בעלה, כי כשנדרה שלא תהנה 'לבריות' אין כוונתה לבעלה, אלא לשאר בני אדם חוץ ממנו.

אימא סיפא: אך אם כן קשה מהמשך דברי המשנה: 'יכולה היא ליהנות בלקט שכחה ובפאה' משמע שדוקא מהם ולא מבעלה (שהרי אם יכולה ליהנות מבעלה היא כבר לא עניה, וממילא אסורה בלקט שכחה ופאה), וזאת משום שבעלה כן נכלל ב'בריות' שנדרה מהם. סתירה!

(המשך בדף הבא ↓)

אמר עולא: כוונת המשנה לומר שהבעל אינו יכול להפר לה משתי סיבות: א. בעל אינו בכלל 'בריות' ויכולה ליהנות ממנו ב. ואפילו אם הוא עני, היא יכולה ליהנות מלקט שכחה ופאה (ולא יפר לה את הנדר כדי שתוכל ליהנות מאחרים).

רבא אמר: להיפך. בעל כן בכלל 'בריות' ואסורה ליהנות ממנו, וכוונת המשנה: מדוע לא יפר לה? בגלל שיכולה ליהנות מלקט שכחה ופאה.

[ולכאורה אם כן קשה מודע כשנדרה מחנוני שפרנסתו ממנו כן יכול להפר לה? והתשובה היא: שם מדובר בימות הגשמים שאינה יכולה ליטול לקט שכחה ופאה וממילא האפשרות היחידה שלה להתפרנס היא מהחנוני ההוא, אבל כאן מדובר בימות החמה שיכולה להתפרנס מלקט שכחה ופאה, ולכן גם אם תידור מהחנוני ההוא בימות החמה - לא יוכל בעלה להפר לה כי יכולה ליהנות מלקט שכחה ופאה -ר"ן].

רב נחמן אמר: בעל אינו בכלל ה'בריות' ולכן לא יפר לה כי יכולה ליהנות ממנו (כדברי עולא), אך דברי המשנה שיכולה ליהנות מלקט שכחה ופאה אמורים לאחר שתתגרש. דהיינו, אמנם כשהיא נשואה לבעלה היא מותרת ליהנות ממנו, אבל לאחר שתתגרש היא נהפכת להיות אסורה ליהנות ממנו משום שאז הוא כבר בכלל ה'בריות'. (כי היא נדרה שכאשר היא תהנה היא תהיה אסורה ליהנות מהבריות, וכאשר היא נהנית לאחר הגירושין - בעלה בכלל ה'בריות').